

clatio refolvantur, juxta id, quod disputatum fuit in Romana fidei commissi de Urinis inter Isabellam Ursinam, & creditores Franciotti, & Francisci Ursini Fratrum, de qua habetur actum sub tit. de fidei. seu sub altero de renunc. pluresq; agunt decisiones cor. Verolipio, Taja, & Bevilacqua cum similibus.

Ubi autem hujusmodi circumstantie cessant, atque agitur de bonis differendis, non cessabilibus, sive ad extraneos heredes renunciatio non transmissibilibus, tunc ex verisimili voluntate tam renunciantis quam renunciataril remanet renunciatio merè personalis, & restricta ad personas, quas renunciataril intererat potius succedere quam renunciantem, secus autem favore Domini, vel remotiorum agnatorum, aut aliorum vocatorum, à renunciatio verisimiliter non contemplatur, juxta veram, & receptam theoreticam Bar. conf. 58. & in l. qui Rome, §. duo Fratres, num. 24. ff. de verb. obligat. de qua post antiquiores plene Potegein. de fidei commissi, art. 32. num. 73. cum segg. Schrader. de feud. par. 8. c. 5. num. 37. Fulgini. de remuni. g. 2. num. 1. & segg. Cytiac. contrav. 4. numer. 20. & 21. Rota dec. 186. par. 3. recent. & habetur deductum in dicta Romana fidei commissi de Steccatis, sub tit. de renunciationibus, in Romana, seu Urbetana successione pro Ardicione sub eod. tit. & in aliis frequent. cum nullatenus probabile sit, tam Margaritam renunciatariam, cessato proprio, suorumque filiorum, & descendendum interesse, quam comitem renunciantem, ita hujusmodi actum gerere voluisse, ut habito dicto Comite pro non exstante in rerum natura, transirent feuda ad remotiores, vel cognatos, sive his non existentibus devolverentur ad Fiscum.

Clarius verò, ac extra omne principium dubitandi, quoniam hac non erat vera, & voluntaria renunciatio, cujus termini additi fuerant, juxta consuetudinem Notariorum formularia, pro potiori, & exuberanti cautela, cum processum esset per viam transactionis, cujus natura est ut restringatur ad ea, que in litem deducta sunt, quamvis ampla, & effrenata verba contineret, que semper accessorie, & facultative stare dicuntur, neque dispositionem extendunt, nisi ubi ratio affectionis, vel alia circumstantia implicet quoque in aliis, que non erant in lite, donationem, vel pactum de non petendo, juxta ea, que hoc eod. tit. habentur in proposito deducta in Romana, seu Perusina pro Episcopo Acornea, & in aliis, & fortius dum tractabatur de transactione facta per Pupillum, ejusque tutores, unde quando etiam in verbis hujusmodi prætextum realitatem contineret, adhuc effectus invalidi, nullo manifestè lesiva, & irrationabiles.

Unica igitur dubitandi ratio cadebat super prætatione successione, quoniam cum contententes essent ultimum defuncto parvulus, & sic equali quarto gradu, cessabant termini representationis, que non datur post fratres fratrumque filios, dum etiam in feudis hodie magis communiter receptum habemus idem quod in fidelcommis, ut scilicet proximitas regulanda sit ex persona gravati, non autem gravantis, seu ex persona ultimò morientis, non autem primi acquirentis, ex his, que habentur deducta in Mutinen. feudorum, de Rangonis hoc eodem tit. ideoque in specie duorum patruellum in gradu, & sexu aequalium, quorum unus ætate minor, erat filius secundogeniti, alter verò ætate major, erat filius tertio geniti, ut in hujusmodi concursu, cessante beneficio representationis, attendatur prærogativa ætatis, habetur apud Petr. de Gregor. de feudis, par. 4. quest. 10. num. 23. Cum in eisdem aliisq; verb. major natu. de Marcin. d. 126. n. 64. lib. 1. Batoniis in subscr. ad allegaciones impress. post secundum tom. de citation.

Licet enim etiam in gradu inæqualitate, nepos ex fratre secundogenito vineat fratre tertio genito, ut Afflict. in Constit. de successione §. notab. n. 22. & 23. Fab. de Ann. conf. 125. n. 43. & sequent. Rovis. pragmat. 1. de feud. n. 52. & segg. Amat. resolut. 1. Marcin. d. 126. n. 64. lib. 1. Batoniis in subscr. ad allegaciones impress. post secundum tom. de citation. glof. 10. Ursin. de success. feud. par. 2. q. 4. art. 2. de Marcin. d. resolut. 126. n. 53. lib. 1. atamen id provenit ex beneficio representationis intrantis in filio fratris, qui representando proprium parentem secundogenitum, ita excludit tertio genitum, quoniam ejus pater excluditur a beneficio dicti. cessante, ut apud Marcin. d. resolut. 126. n. 64.

In eadem notula insinabatur ex parte d. Comitis Raccuzæ præteriti, sibi non obitare cognatitiam qualitatem in eo Regno considerabilem ob dicta Capitula contemplativa agnationem, juxta conf. Perni 19. cum aliis per Mut. ad cap. si aliquem, num. 241. & Cumiam in eodem cap. si aliquem, verb. masculus, n. 109. cum segg. Intrigliol. de feud. centur. 2. ar.

57. quoniam cum ejus mater nupta esset in eadem familia de Branciforte, ipse quoque agnatus erat, ut in specie ponderat Fular. de fidei. qu. 357. in fine.

His tamen non obstantibus, contrarium absque difficultate censui verius pro dicto Comite Mazzareni, ita ut pro meo iudicio proliis improbabilem crederem dicti alterius Comitis Raccuzæ præteritionem, ob duplicem prærogativam sexus, & lineæ, quarum singule distincte, & de per se vincunt incumbunt ætatem, multo magis utraque in simul concurrente, nil obstant agnatiua qualitate præterisaper d. Comitem Raccuzæ, quoniam ille ætatem feudatario per extremum inhabilem femininum, quod extraneum est, masculis equalis gradus extantibus, tam de jure communi feudorum, quam de jure Capitulum hujus Regni, unde propterea intrat regula, quod infecta primitiva, remanet etiam infecta derivativa, sive quod non potest dari major prærogativa in causato quam in causa, medium verò paternum est omnino extraneum, ideoque illud accedens, quod reperitur de eodem cognomine, seu eadem familia, nihil facit ad rem, ut reprobat Fular. 4404. habetur per Rot. dec. 53. par. 3. recent. per totum in specie de mafculo nato ex femina nupta in familia, & habetur particulariter actum in Urbetana fidei commissi, seu majoratus de Marofciani, sub tit. de fidei commissi, & in aliis, cum sit principium verisimilium, ac receptum.

Et ulterius fortiter suffragabatur prærogativa lineæ, quæ juxta ordinem positum per Molinam communiter receptum, semper occupat primum locum, secundum vero gradus, tertium sexus, & quartum ætatem, quæ ultimo loco situatur, ut plene habetur deductum in his terminis apud Baron. ut resolut. 1. & in dictis allegacionibus impressis apud Baron. ut supra, & non negant, sed admittunt de Marcin. d. resolut. 126. Ursin. de feudis, par. 2. quest. 9. art. 1. Marcin. d. 126. cum duabus segg. ubi doctè, & plene tractat materiam representationis, quoniam aliud est agere de representatione personalis, aliud verò de transmissione prærogativæ lineæ, cujus qualitas transmittitur in omnem posteriorem ætatem, ut per Amat. d. resolut. 1. & habetur actum in Bonon. primogenituræ de Podiis, sub tit. de fidelcommis, ac in dicta dec. in forma discursu de super in causa edita 1. Julii 1654. coram Bichio dec. 27. post Bonden. & repetit. dec. 346. par. 1. rec. ubi de puncto longe remotioris in gradu venientis ex prærogativa lineæ.

Eatenus enim in Regno Siciliæ citra cadit hæc difficultas, unde deciditur pro proximioris de linea inferiori contra remotiorem de linea primogenita, & quæ pro patruo contra consobrinum de linea primogenita, siatenus urgeat ratio exclusionis illius à successione feudali, quæ in eo Regno per Constitutionem, ut de successione, non egreditur tertium gradum civilem, & quamvis per modernas gratias adsit ampliatio ad quartum, atamen hujusmodi gratia intelligenda est in solum præjudicium Fisci, non autem ejus, cui alias successio debita esset, ut apud Marcin. Ursin. & Marcin. proxime supra. Unde cessante dicta ratione, & altera agnationis, neque curatur sexus per cognationem, quia vincitur à linea, ideoque in Regno etiam Siciliæ receptum est, neprem ex sorore primogeniti vincere nepotem ex sorore tertio geniti, quia si earum matres viverent, primogenita excluderet secundogenitam, Ursin. d. par. 2. q. 4. art. 1. n. 26. de Marcin. d. resolut. 126. n. 65. & segg.

Acquevidi dictus Comes Mazzareni consilio, nil excitando contra Margaritam viventem, quod tamen nihil profuit, quoniam ad breve tempus decedens, in ejus opulento esse aliodiali, ac liberis dispositionis alios scripsit heredes, in feudis autem, in quibus nullam habebat disponendi facultatem, utpote pacti, & providentia, & juxta eam antiquam formam, quam Siculi dicunt strictam, omnimodam aequalitatem, seu neutralitatem proficundo, disposuit de meridiano Spole, dum est sub Leone illa scilicet relinquendo, quibus de jure, & eundem propterea inter dictos Comites Mazzareni, & Raccuzæ introduxit filios in magna Reg. Cur. Siciliæ, per quam post acerrimas disputaciones in possessorio, pro Comite Mazzareni de anno 1660. prodit resolutio, reservatis iuribus partium in petitorio, & possessorio plenario. Cumque per Regem Catholicum ob causæ gravitatem demandatum esset eidem M. Reg. Cur. quod si biberet relatio, ista occasione, de super edita fuit satis elaborata, & plena decisio, quamvis ab illa superfluitas defectus non omnino immunis, in qua etiam plerique tractantur mihi ignota, utpote non contenta in dicta facti notula, super qua consilium expetitur fuit, præsertim circa existentiam Gabrielis muti, & fudi, qui erat

erat ætate major, an scilicet ille de linea secundogenita tolleretur unicam prærogativam ætatis, quæ erat fundamentum præteritionis dicti Comitis Raccuzæ; demum verò causa per concordiam finem habuit, per quam remanentibus pene Comitum Mazzareni Principum Butere cum dignitate primatus Hispaniarum, & aliis feudis, dimissis fuit dicto alteri Comiti Principatus Petræpersie: quia verò in dicta decisione multa ad hanc materiam, & pro interpretatione Capitulum illius Regni continentur, ad idè oportuum censui eam regitrare in fine voluminis, cum etiam ibi habeatur latè actum de natura feudorum, in quibus ego processu præsuppositivè, quod essent juris Francorum, ac etiam in fine agitur de successione Marchionis Millielli, super qua consultus non fui.

Resolutio mihi, reflectendo etiam ad solam veritatem, visa est iusta, & probabilis, etiam si fuisset in petitorio ex dictis fundamentis prærogativæ lineæ, ac etiam sexus, seu agnationis, quamvis successio regulanda esset ex persona Margaritæ, ut mihi probabilis videbatur, licet dicta decisio ostendat apud iudicantes fuisse habitum pro vero, quod successio ab initio per mortem Fabritii avitradicata esset in Iosepho Comite Mazzareni, quem dicendum esset per transactionem refutasse feudum Margaritæ, quodque propterea ipse tanquam refutans vincere deberet omnes in successione refutataril, quod fundamentum mihi non omnino satisfaceret, si in contrarium urgeret prærogativa lineæ, vel sexus, seu gradus, &c.

S U M M A R I U M.

- 1 De decisione edita in causa.
- 2 De modo scribendi, & edendi decisiones, remissive.
- 3 De punctis causæ.
- 4 Quando valeat refutatio feudi in proximè successurum, de ejus requisitis.
- 5 Questio intrinseca, ubi desit assensus validus, secus eo accedente.
- 6 De equivoco in ista questione, vel materia, & de specialitatibus in Regno intrinsece Siciliæ.
- 7 Qualis reservatio permittatur in refutatione.
- 8 De jure communi, prohibito alienandi non capite locum inter ipsos comprehendit.
- 9 Quod erroneum sit adhibere doctrinam Regnicolarum.
- 10 Quod possit fieri refutatio patrimonata de jure communi.
- 11 De fraude, quæ fit per refutationem super relevio.
- 12 De fraude, quæ per refutationem refutari credituribus refutatis.
- 13 An successio regulari debeat attento tempore mortis naturalis refutantis, & ex ipsius persona.
- 14 De errore in extensione decisionum.
- 15 An præmortuo refutatario, feudum redeat ad refutantem.
- 16 Impugnatio opinio, ut femina nepis ex filio progenito excludatur.
- 17 De gratiis, ut feudatarius possit excludere faminam per mortem, & vocare masculum.
- 18 De ordine succedendi in primogenituris.

ANNOT. AD DISC. XIII.

Quamvis in decisione, quæ super ista celebri, adeoque gravi causa prodit impressa in hoc primo libro, doctè quidem, minimèque elaboratè, per quamdam speciem tractationis, multa questiones feudales reassumantur, cum eo superfluo evagatorio stylo, quod Regionum mores inducunt, etiam in advocatorum, aliorumque juris Consultorum responsis, ut arguendo ex ungule leonem, pater ex his, quæ in eadem causa pro succumbente scripsit Cammarat. resolut. 2. lib. 2. non tamen quoad stylum locum commendabiliter ex ponderationibus, de quibus in relatione Curie lib. 15. discurs. 46. ubi de modo scribendi, ac etiam disc. 31. ubi de modo edendi decisiones.

Atamen quoad juris articulos, qui stricte peremerent casum controversiæ, quinque erant puncti. Primo nempe super validitate refutationis. Secundo, an posita validitate, quoad ipsum refutantem, adhuc tamen non præjudicaret tertio ad varios effectus, & præsertim illum, ut successio regulanda esset ex persona refutantis, attento tempore mortis. Tercio, an per prædecessum refutataril, feudum reverteretur ad refutantem, tanquam ex cessante causa ad eundem effectum regulandi successorem à persona refutantis. Quarto quatenus etiam regulanda esset successio ex persona refutantis, attento tempore mortis, cui successio, isto casu, esset debita: & quinto, quatenus suc-

cessio regulanda esset ex persona refutataril, vel ejus filie defunctæ sine proprio successore sanguinis, cuiusmodi ista contententium successio debita esset, an scilicet consobrinum ex patruo, sed minori natu, vel alteri consobrinum ex amita natu majori.

Quatenus pertinet ad primum punctum validitatis refutationis factæ filio primogenito, in hoc discursu, latius verò, magisque ex professo infra disc. 76. firmatur conclusio super validitate refutationis in proximè successurum, dummodo habeat nonnulla requisita, primo nempe, ut ita fiat, ut habeat coherentiam contrarius donationis; secundo, ut citra fraudem; & tertio, quod sit pura, & simplex, non autem pactiata cum aliqua reservatione; unde propterea feudista cum scissura trium opinionum disputant questionem inter eos celebrem, an pacta viuent, vel vitentur; & super qua materia, commendabiliter quidem super doctrina, & eloquutione, sed pariter non multum commendabiliter ob superfluitates, multa deducit Rosa postmodum impress. cons. 59.

Verum in hac facti specie, ista questio extranea videbatur, quoniam procedit cum præsupposito, quod facta sit sine assensu Domini, atque in hoc consistit ejus specialitas, ut sine dicto assensu valeat, ex ea ratione, quod non fit alienatio, sed potius preventiva successio, sed quod munia est assensu, qui non valeat de subreptione, vel defectu intentionis, aliisque nullitate redargui, tunc nil refert, an sit pactiata, necne, quoniam ubi etiam pactum esset prohibitum, atque redoleret divisionem, vel servitium feudi, adhuc tamen de ejus validitate dubitandum non esset in præjudicium refutantis, & suo jure durante, quidquid sit in præjudicium tertii, juxta proximè sequentem punctum, dum assensus Domini tollit hoc impedimentum, ad instar eorum, quæ habemus in materia beneficii, super resignatione, vel dimissione beneficii ad favorem alterius, quæ pure fieri possent sine beneplacito Apostolico, non autem cum reservatione fructuum, vel pensionis, vel magis proximè in praxi habetur in indulto transferendi pensionem, quod fieri potest pure, & simpliciter, non autem cum aliqua reservatione ad favorem transferentis, ex deductis sub tit. de pension. disc. 64. Atamen si in indulto id concederetur, sive ipsa translatio jam facta specialiter approbaretur à Papa, tunc non intraret hæc dubitatio, quæ tota pendet à carentia assensus, ita in præsent.

Præterea ad declarationem præteriti eorum, quæ habentur infra disc. 76. in ista quoque materia refutationis, dignosci videtur idem equivocum, quod supra in annotationibus ad disc. 1. & 2. & in aliis pluries observatum est, confundendi scilicet authoritates feudistarum, eorumque indigestam faciendam consarcinationem, sine distinctione regionum, & legum, cum quarum præsupposito ipsi loquuntur, & sic confundendo feudalitas Regionum utriusque Siciliæ, loquentes in terminis illarum legum particularium, & alios, qui loquuntur juxta consuetudines, vel leges communes feudales.

In prædictis etenim Regionis viget pluries infirmata longè strictior prohibitio cujuscumque actus, qui quomodocumque importet divisionem, vel servitium, aut quale quale opus feudi. Unde propterea hoc hanc ampliore prohibitionem, multa ibi fieri non possunt sine assensu, quæ alias ex jure communi feudorum fieri possunt, puta, quæ de jure communi fieri possent translatio bona fide, quod ad limites illarum legum denegatur, ut infra hoc tit. disc. 49. Item de jure communi, concurrentibus quibusdam conditionibus, fieri possunt subinfusiones, ibi ob dictam infusionem interdictæ, ut supra disc. 1. Ac etiam in terminis juris communis feudalis, prohibita non est sine assensu domini cessio, vel alter contractus super commoditate feudi, ex deductis d. disc. 76. & magis ad rem, disc. 61. & 110. & alibi; ac etiam in Curia docet praxis in materia pensionum Ecclesiasticarum; & tamen ibi non permittitur ad favorem extraneorum, dum etiam illa simplex tenura, quæ prius concedebatur creditoribus sine assensu, hodie sub lata est, atque amplius non prædicatur, solumque conceditur coactio in actione personali ad vendendum feudum.

In his verò terminis refutationis, quod facta sint in proximè successurum, permittitur solum reservatio commoditatis, vel fructuum tanquam nudificti, sive reservatio aliquis annue præstationis, per viam tamen obligationis personalis refutataril, & cum obligatione ejus bonorum aliodialium, non autem cum aliquo jure reali in ipso corpore feudi, ex deductis per Marcin. in addit. ad Reverter. dec.

550. de Luca ad Franch. *decif. 591. num. 4.* & non negat Rola *de consuet. 59. & d. d. 76.* Ideoque limitatè permittitur dictus actus purus preventivè successione in proximè succedendum, adeo ut aliis actus remaneret invalidus, & revocabilis, etiam ab ipomet faciente, & sine aliqua obligatione personali, vel obligatione ad damna, & interesse.

Hæc autem omnia cessant in terminis juris communis feudalis; vel etiam alterius Romanorum, quoniam tam in hac materia feudali, quam etiam in emphyteutica, prohibito alienandi intelligitur quoad extraneos, non autem quoad comprehensos in investitura, in quos, licet remotiores, alienatio licite fieri potest, illaque valida est, & substat, durante iure ipsius alienantis, & in ejus præjudicium, quidquid sit quoad præjudicium proximioris, cui successio aperta sit, ut feudum a remotiori, in quem alienatio facta est, vindicare valeat, ex deductis infra *hoc tit. d. 107. ac etiam tit. de emphy. d. 39. & tit. de fideic. d. 55. & alibi.*

Et per consequens erroneum est procedere in hac materia cum Regnicolis, qui sive ob strictissimam, & amplior prohibitionem, resistentem ab illa particulari Constitutione, que incipit *Constitutionem Divæ memoriæ*, sive ab illa nimium stricta, & rigorosa individuitate, negant etiam inter comprehensos quemcumque actum, qui divisionem, vel servitutem, seu quæque qualis onus redolere potest, ac propterea termini sunt longe diversi.

Hinc sequitur, ut in puris terminis juris communis feudalis, nulla videatur subesse prohibitio refutandi feudum proximè succedentem, cum reservatione, vel retentione, tam jurisdictionis, quam usufructus, aliarumque præminentiarum, quodque actus sit validus quoad facientes, dum omnes sunt comprehensos in investitura, idèquæ non intrat alienatio prohibita; idemque in refutationibus primogeniorum, & majoratum, dum ambo sunt de genere vocato, intra quod, etiam sine ordine proximitatis, prohibitio non intrat; ac propterea repetere oportet idem pluries inculcatum monitum, ut omnino reflecti debeat in omnibus ad hujusmodi distinctionem, atque abstinendum sit ab indigestis cumulibus, vel confarinationibus diversarum authoritatum ob longam differentiam inter unam speciem, & alteram.

Difficultas itaque, etiam in terminis juris communis, magis verò in illis præfati juris particularis dictorum Regnorum, perestit secundum prædictam distinctionem, quod scilicet refutatio valida esset quoad ipsum refutantem, & habentes causam ab eo, qui illum impugnare non posset; præterdeditur autem invalida, vel impugnabilis per tertium, ratione fraudis, vel præjudicii.

Plures autem, ac diversæ sunt istius fraudis, vel præjudicii species; una liquidum est illa, quæ consideratur per dictos Regnicolas potius, quam per alios, circa solutionem relevii, quæ faciendæ est per novum successorem feudi pro mediæ fructum illius anni, & de quo specialiter agitur infra, *d. 28.* & super hac specie fraudis aliquid insinuat supra, *d. 1.*

Alteræ est illa fraus, quæ fiat creditoribus refutantis, in sola actione personali, respectu feudi refutati in agnatum successorem, contra quem nullam habeant actionem realem, vel persequutoriam, ad ipsum corpus feudi, ob contentum assensum, unde propterea ejus fructus fiat in fructibus, qui durante vita, vel jure refutantis coram debitoris, ab eis obtineri possunt, & tunc intrat illa distinctio, quæ hodie videtur vulgaris, tam in ista materia feudali, quam in fideicommissis, & majoratibus, ac etiam in hereditatibus, ac aliis iuribus delatis ex dispositione legis, vel alterius hominis, seu aliis quam per proprium contractum, quod scilicet aut agitur de refutatione improperia, quam nostri ad differentiam, renunciationem dicunt, per viam abstinendam, ita tollendo se de medio, & negligendo acquirere sine delatum, ut alteri proximiori locum faciat, & tunc fraus non attendatur, juxta terminos textus in l. qui autem, *ff. de in fraudem creditorum*, cum concordantibus, sub tit. de credito, *d. 137. & 138.* Aut verò agitur de vera, & propria refutatione feudi, jam agniti, & possessi, juxta præsentem casum, & tunc ubi agitur de refutatione in ejus propria, & regulari natura, gratuita scilicet sub prægnanti nomine contractus donationis, & tali casu, quamvis eisdem creditoribus nullum sit directum, ac reale competat ad ipsum corpus feudi, at tamen ob fraudis præsumptionem à lege subintellectam ratione causæ lucrative, est locus subsidiario remedio editi de his, quæ in fraudem credit. &c.

cum coactione personæ, ut tradat fructus, sive juxta locorum, & Tribunalium praxim, cum tenuta ad effectum percipiendi fructus, ut facti potius quam ut juris, juxta distinctionem, de qua hoc tit. *d. 61. & 110.* & in aliis ibi enunciatis, & habetur etiam ad rem sub tit. de fideicommissis, *d. 195.*

Ubi verò actus validè sequitur esset ex causa onerosa, & correctiva, & tunc intrare videntur distinctiones de quibus *d. 156. de dote*, inter tertium concium, seu participem fraudis, & tertium non participem, dum intrare videntur ea, quæ supra, *d. 1.* habentur inter fraudem consilii, & fraudem præjudicii, ut scilicet requiratur etiam prima, & non sufficiat secunda, nisi cum fovente causam lucrativam.

Et quamvis in emphyteusi habente expressam prohibitionem alienationis, etiam latissimè sumpto vocabulo, adeo ut veniat etiam prohibitio hypothecæ, unde propterea procedant eadem, quæ habentur in feudo, Rota alias opinata fuerit, ut creditoribus sine assensu hypothecæ, detur etiam contra tertium, foventem causam onerosam, exercitium hypothecæ cum Salviano, vel cum alio remedio, non ad ipsum corpus, vel substantiam bonorum, sed ad commoditatem, quæ etiam in prohibitis cadit sub hypothecæ, ut *decif. 167. part. 9. recent. & apud Zarata decif. 59. & in aliis.* Attamen ut advertitur *d. 44. de emphy. & alibi*, iste videtur clarus error, quoniam dicta ratio fraudis consilii non accedit, ex ibi ponderatis, ad quæ conferunt ea, quæ circa securitatem tertii acquiruntis ex causa onerosa loca montium habentur *d. 26. & seqq. de regalibus*, & alibi pluries.

Tertia denum est species fraudis præjudicii, de qua proprie in hac materia feudali, vel similis primogeniorum, vel majoratum, disputari solet, ad terminos textus in l. post mortem, *Cod. de fideicommissis*, ubi scilicet refutatio fiet in eum, qui tunc esset proximè succedens, sed non esset talis de tempore mortis naturalis refutantis, ob supervenientiam naturalem, vel civilem alterius proximioris, vel habentis aliquam majorem prerogativam, unde propterea si refutatio facta non fuisset, illi debita esset successio; & tunc ut patet ex relat. in *hoc discursu*, latius vero in dicta decif. in isto casu edita ex *num. 39.* cum aliis relat. per Thor. in add. ad *decif. 14. Salmatiani*, est magna questio cum scissura opinionum præsertim inter Hispanos agentes de illis majoratibus qualif. causis, qui in substantia faciunt eandem figuram, quam apud nos faciunt feuda individua ad formam juris Francorum, cum illis differentis, quæ resultant ex istis, & legibus particularibus.

Ista verò questio pro meo sensu, videtur potius facti, quam juris, decidenda ex singularium casuum qualitate, & particularibus circumstantiis, quodque propterea erroneum sit procedere cum solis generalitatibus, in quocumque casu, vel cum solo numero arithmetico DD. pro consuetio ineptissimo modernorum pragmaticorum confarinatorio stylo, ut scilicet totum pendeat à bonâ, vel malâ fide, juxta eandem distinctionem, quam hoc tit. *d. 49. & de emphy. d. 52. & de fideicommissis d. 173. & seqq.* habemus in materia transactionis cum similibus.

Ubi etenim refutatio facta esset bona fide, & ex iusto, ac rationabili motivo, rebus in eodem statu permanentibus, adeo ut absit omnino suspicio præordinatæ fraudis, ac supplantationis tertii, & tunc illa rectè operativa remaneat, atque intret dispositio *d. text. in l. post mortem*, non curato accidentaliter rerum evenit, cum sufficiat, quod tunc bene actus gestus esset, ad instar eorum, quæ *d. 1. de alienat. & contrah. probib.* habentur in materia alienationis bonorum Ecclesiæ cum similibus, & particulariter advertitur in his terminis in *Romana Primogenitura de Cesarinis sub tit. de fideicommissis Supplementis*, secus autem è converso.

Quare applicando ad rem in casu præsentis controversiæ, refutatio quidem placuit, eaque iusta viâ ex his, quæ concernunt quintum punctum, regulando etiam successorem ex persona Principis ultimè defuncti filie refutantis, non tamen placuit in hac parte, ut etiam in hoc discursu advertitur, dum refutatio facta fuit nimium rationaliter, & ex iusto motivo comprobato ab usu communi, occasione scilicet, vel contemplatione qualif. matrimonii, quod aliis non fuisset contractum.

Atque hinc edocemur id, quod pluries advertitur, & præsertim in relatione *Curia d. d. 32.* quæ erroneum sit in extensione de cisionum, multa cumulare motiva, atque canonizata omnia, quæ præter causam necessitatem per de seniores partis victimis deducta fuerunt, quoniam ita illa refolutio.

S U M M A R I U M.

- 1 In utroque Sicilia Regnis filia secundogenita innupta excludit à successione paternâ feudorum primogenitam nuptam.
- 2 A successione fratris, vel collateralium femina nupta excluditur per remotiores collaterales, vel per Ficum.
- 3 An sola dotis definitio sine maritatione ad hæc exclusionem sufficiat.
- 4 An sufficiat dos constituta, & promissa, sed non soluta.
- 5 Quid in dote data mulieri prostanti nolle sibi præjudicare in successione.
- 6 An sufficiat solutio partis dotis.
- 7 Statuta disponentia de dote an procedant in dote promissa.
- 8 Quando hujusmodi lex iusta, & rationabilis censenda sit.
- 9 Dos soluta soli viro, muliere infirma, vel sciente, & tacente, an præjudicet.
- 10 Solutio ad hunc effectum sequuta dicitur ex compensatione.
- 11 De materia remissione.
- 12 Si eadem primogenita pro dote datur idem feudum, non intrat hæc lex.

D I S C. XIV.

Quidam ex primi ordinis magnatibus Urbis multa feuda, & bona jurisdictionalia in Regno Neapolitano, aliisque ditombus, & Provinciis possident, filias feminas habens, masculorum vero carentiam timens, filias consule, ut sibi explicarem, an, & quando femina primogenita maritata, & dotata excludatur per secundogenitam innuptam.

Respondi in dicto Regno extare Constitutionem incipientem *Ut de successione*, per quam in *ref. filia autem*, disponitur, filiam feminam primogenitam nuptam, & dotatam, excludi à paternâ successione in feudis vel in feudo secundogenitam innuptam in capillo existentem. A successione autem fratris excludi forem de ejusdem bonis dotatam per ultiores conjundos, vel his deficientibus per ficum, affirmant Isernia, & Afflicti. *ibid. & in cap. 1. de natura success. feud.* Camill. de Medic. *conf. 61.* An ponit *conf. 10. vol. 1.* Fab. de Ann. *conf. 8.* Theodor. *alleg. 80.* Rovi *conf. 23.* lib. 1. Bilotti. *com. feud. 4.* Bottiglier. de success. ab invest. *theor. 208.* ex *num. 16.* Urfin. de success. feudorum, *part. 33. quæst. 1. & plur. segg.* de Marin. *refol. 126. volum. 1.* ex *num. 33.* Marcian. *jur. disp. 6.* qui alios referunt, & ex forensibus Sard. *conf. 457. in princip.*

Verum super dictæ constitutionis intelligentia, & praxi multa contingunt disputanda, quibus cognitis poterit deventi ad eam notitiam, quæ desideratur, juxta facti circumstantis militignotas.

Primò igitur, supposita maritatione, dubitari solet, an solâ dotis definitio, facta per Patrem filie primogenite in testamento, vel alia dispositione, alio effectum non sequitur sufficiat, & absoluta videtur negativa, quia constitutio loquitur de maritata, & dotata, quæ cum sola definitione dotis non acceptata dici non potest, secus autem si acceptaverit Legatum, & cum eo nupterit, ut in specie Petri de Gregori. de success. feud. *part. 4. quæst. 5. num. 7.* Curia in cap. aliquem, *num. 286. & seqq.* Bottiglier. *dicto theore. 108.* *num. 26.* Urfin. *disp. part. 33. quæst. 1. art. 8.* Marcian. *d. disp. 6. num. 5.*

Potest enim pater volens secundogenitæ gratificari gravare primogenitam ad ei solvendum aliquam summam feudi valore adæquantem, sed sicuti directè eam privare non posset successione ipsius feudi sibi debiti jure primogenitæ, ita nec indirectè. Dixi autem supposita maritatione, quia dum constitutio loquitur de maritata, & dotata, duplicem qualitatem copulativè postulare videtur, idèquæ una non sufficit.

Secundò solet dubitari, an sufficiat dos jam promissa, & constituta, quamvis adhuc non soluta, & ista questio est magis apud Regnicolas involuta, pro meliori tamen elucidatione distinguendum est, an promissio facta sit soli viro, absente muliere, vel ipsa presente, & tacente, vel denum tam viro, quam ipsi mulieri presenti, & acceptanti: primo, & secundo casu ex mente *Sernia* infra etiam, & aliorum, absolutum videtur mulieri nullam causam præjudicium ac dotis promissionem non operari hunc effectum exclusionis, quia si etiam in casu solutionis, verius esse videtur, illam

refolutio, quæ ex aliis motivis iusta sit, injustitiæ suspicionem concipit, ob canonizationem eorum, quæ canonizari non merentur.

Circa tertium punctum refolutæ refutationis ex cessante causa ob prædictam refutatoriam, quamvis pro meo sensu de resolutione, vel cessatione ad alios effectus, responderi debere videatur ex his, quæ habentur infra hoc eodem titulo, *d. 85. & tit. de donat. d. 8. cum seqq. & 17.* nihilominus in hac facti specie, posita capacitate seminarum descendendum, in exclusionem masculorum transversalium, verius videbatur contrarium, unde propterea, quatenus decisionis extensor ostendat inclinationem pro resolutione refutationis, & reversionis feudi ad refutantem, neque id placet, idemque error dignoscitur, de quo supra, quamvis ut supra placeat refolutio in genere ex aliis motivis.

Regula enim de cessante causa, rectè procedit quando non sit consumatus effectus, qui adhuc duret, ut in presenti, quod ex matrimonio, cujus contemplatione refutatio facta fuit, fuerunt superflui filii, qui saltem pro jure secundario contemplati dicuntur in hujusmodi donationibus, ex deductis *d. de donat. d. 1. cum plur. segq.* unde propterea licet casus præbeat asperitatem contrarii rationi, juxta nostros mores, ob existentiam filie femine, adeo ut vivo refutante, atque ex eo filiofilibus filiis masculis, feuda transire facere valeant ad alienam familiam viri, qui illam feminam duceret, at tamen ista exorbitantia considerabilis est ad effectum ordinandi legem inhabilitativam seminarum per masculos etiam transversales, qui in feudo antiquo habent qualitem descendivam, in ordine ad acquiruntem, vel ad possidentem, communem stipitem, non autem, ut exinde inferri posset ad resolutionem refutationis jam validæ, & perfectæ, ex hoc motivo cessantis causæ, quodque transversales excludere deberet filios refutarii mortuos.

Benè tamen aspera viâ fuit refolutio in casu, de quo sub tit. de donat. *d. 8. & d. 30. de leg. & de translat. de fendo filio donatarii*, vel refutarii bona donata ex ista causa, & ulterius successione intellectam, vel necessariam, ratione legitimæ, in aliis bonis avi donatoris.

Divisio quarti puncti, ex præmissis remanet superflua, quoniam si successio regulanda erat ex persona refutarii, clarum est, quod illa excluderet fratres, dum bona dicuntur possessoris morientis, sed quatenus attendenda esset persona refutantis, juxta dicenda est refolutio, adeo ut opinio, quæ tenetur in hoc Regno, ceteriori, ut femina ex primogenito defuncto excludat filios masculos secundogenitos morientes, videatur nimium aspera, & irrationalis, non in *discursu* advertitur.

Id autem advertentes iidem Regnicolæ, huic inconvenienti occurrere curarunt cum gratiis, de quibus *pragm. 33. & 34. de feud.* per quas feudatario conceditur licentia excludendi feminam proximè succedentem ob illum masculum agnatum, qui esset proximè succedens, si femina non adesset, unde propterea moderno tempore orta est questio in feudis Andrie, Ruborum, & Corati, an illa dispositio, quam facere potest ipse feudatarius moriens, facere etiam possit per viam substitutionis pupillaris, quamvis relinquat filium pupillum, qui substituitur proximiori agnato, atque iuste prodit affirmativa refolutio ab illo Sacro Consilio.

Denum quoad quintum punctum denud reflectendo ad deducta in discursu, & in decisione, placuit, atque refolutio viâ est iusta, & circa istum ordinem gradualem, ultra deducta in discursu, videri poterant deducta in annot. ad *discurs. 15. de fideicommissis* occasione successione in primogenitura.

N E A P O L I T A N A

S E U &c.

S U C C E S S I O N I S F E U D O R U M.

Responsum ad interrogationem Magnatis Urbis pro consilio.

An, & quando femina secundo genita innupta, & ut dicitur in capillo, excludat foemina primogenitam maritam, & dotatam ad Constitutionem Regnorum utriusque Sicilia incipien. Ut de successioneibus.

illam soli viro, muliere ignata, vel non consentiente, non praedicare, quia poterat dissentire, multo minus ex sola promissione, ut probat Ursin. de *seu. part. 3. q. 1. art. 3. ubi ceteri*; & sic questio vere cadit in tertio casu mulieris praesentis, & consentientis, in qua ex *Hernia in cap. 1. de natur. successionis* in *addu. sed quid si fuit promissa*, negativam tenet *Petr. de Grego. de concess. feud. part. 4. q. 5. num. 34.*

Blasius Lancia in *cap. si aliquem*, discutiit articulum hinc inde, idemque facit *Cumia ibidem, verbo maritata, num. 311. & seqq.* ubi *num. 316.* refert Blasium huic posteriori adhaerere, quod & ipse facere videtur, dum hanc secundo loco refert, & pro ejus comprobatione congerit plures Doctores firmantes, ad effectum statutorum solam promissam dici veram dotem, allegando pro hac opinione *Herniam in Constitut. ut de successionibus, §. Coniugata, versum hinc inde*; & hanc affirmativam tenent *Billot. concl. feudal. 4. num. 10. in fine.* de *Marin. resol. 126. num. 37. lib. 1.* ubi supponere videtur tanquam certum *Bottiglier. de successione. ab intest. theore. 109. num. 16.* qui allegat *Herniam eodem loco allegato*, per *Cumiam*, & *Afflic. in cap. 1. de natur. succession. feudor. num. 79.* eandemque tenet *Ursin. de feudis, part. 3. quest. 1. art. 2. num. 16. & seqq.* quoties per mulierem fuit, quominus promissam dotem exigeret, ac fuerit in mora recipiendi, secus si flet per patrem promittentem quin solveretur.

Causa ratio contingit disputandus, quia vel primogenita sibi praevocat praedictio, quoties illud per dotantem non est volitum, vel si curat renunciationem, neque adeo tunc proferre, quae sententia sit in illis Tribunalibus recepta, cum hac scribens ab eis absum spatio annorum 20, & ultra, & quando adolefcentis illa praestitavi, nunquam contigit huiusmodi questionem disputari viro tamen *Hernia* apud omnes feudistas maxime auctoritatis, praesertim in Regno, ubi dicitur Evangelista magis aridior, ac verior videtur prima opinio negativa, quam bene examinato articulo, ac deductis hinc inde rationibus per bona fundamenta, ac etiam de equitate tenet *dictus auctor in dict. cap. 1. num. 22.* neque dicit contrarium in *constitutione, ut de successionibus*, ut dicit *Cumia*, *Ursin. Bottiglier. & ceteri*, quia in hoc loco excitata quaestione nihil firmat, sed se remittit ad dicta in allegato *cap. 1.*

Prout non bene ad praedictis pro hac parte allegatur *Afflic. in eodem cap. 1. num. 79.* quia se remittit ad *Herniam*, dicendo eum optime loqui, nec habere quid addere, solum deinde pro ratione dubitanti subiungit aliqua argumenta facientia pro contraria opinione, sed non per hoc recedit ab opinione *Hernia*, quam positive dicit veram, unde moderatorum auctoritas non videtur magni faciendae, tanquam fundata in falso praesupposito seniorum, qui dicunt oppositum.

Attentis autem rationibus, probabilior quoque censenda est eadem prima *Hernia* opinio negativa, quia versatur in lege exorbitantissima, & in materia odibili, quia magis fieri potest stricte intelligenda, cujus tota ratio pendet a tacita voluntate dotatae, quae rubendo, & recipiendo dotem, videtur se voluntarie facere a successione extraneam, adeo ut si protestetur nolle per hoc excludi, etiam dos data non praedictat, (praeterquam iuxta aliorum opinionem, quod praedictum sibi in successione fratris), ut constat ex deductis per *Camill. de Medic. consil. 61. Apont. consil. 10. Fabius de Arna consil. 8. de Marin. dicta resol. 126. num. 40. & 41.* ubi dictum consilium Medicis realitatem igitur non videtur, cur primogenita non possit in hac contrariam voluntatem tacite, ac factis declarare, negligendo executionem illius actus, ex quo agnoscitur orti praedictum, ideoque negligenda mihi videtur distinctio *Ursini*, an mulier sit, vel ne in mora recipiendi, quia quo magis mulier est in mora recipiendi, eo magis istam voluntatem aperire videtur non curandi dotem, ut ita praeservata remaneat ab isto gravi praedictio.

Eti si aliqui praeter dotis data sit non apta ad dotem congruam, adhuc ex *Hernia* ubi supra admittunt *Camill. de Medic. Apont. & ceteri* allegati, ac etiam ipse *Ursin. ead. part. 3. quest. 1. art. 9.* illam non sufficere, quod etiam habetur apud *Marcan. d. disp. 6. n. 10.* igitur non videtur cur debet sufficere istam promissa.

Neque auctoritates magis communiter firmantes, ad effectum statutorum de dote, vel dotata disponentium, sufficere dotem promissam, applicabiles videntur terminis nostris, quia vel loquuntur in terminis lucris, quod est matrimonii connaturalis, vel frequentius in terminis statutorum

excludentium propter dotem feminas a successione in concursu masculorum, quo casu longe benignius est procedendum, quia huiusmodi statuta habent rationabile motivum agnationis, ideoque non exorbitantia, & odiosa, sed potius favorabilia, nostrisque moribus adaptata censenda sunt, ut habetur in *Tudertina* successione, & *Januensis*, ac aliis *sub ritu de successione*; haec autem lex videtur necdum excludens, sed iniqua, & irrationabilis, ut scilicet matrimonium cum dote, debeat privare beneficio primogeniturae, dum ita videtur avertere a matrimonio, & constituere filiam primogenitam in necessitate expectandi sine nuptiis obitum patris, vel fratris, & viduitatem a jure damnatam pati.

Praeterquam in uno casu, quo rationabilem, & equam iudicarem, ubi scilicet de tempore quo filia primogenita maritata, & dotata fuit, superesset successor masculus postmodum defunctus, quia pater illam collocavit in statu quodammodo privato, & soli doti constituit congruo, in quo statu utique non collocasset, sed in longè qualificato, & maiori, si tanquam feudorum heredem maritare debuisset, cum huiusmodi contingente diversificare faciant tota *Carlo* videtur qualitates, unde equum, ac rationabile videtur, ut liberum remaneat patris arbitrium, filiam secundogenitam in capillo existentem, ita congruentius in familia, vel cum viro magis qualificato, ob eorum status mutationem collocare.

Tertia dubitatio est, an dos soluta soli viro absque mulieris positivo consensu sufficiat ad huiusmodi exclusionem, & tunc aut constat de dissentis, & contraria mulieris voluntate, & sumus in claris pro exclusione praedicti, ut per *Herniam in d. c. 1. num. 23.* cum quo omnes concurrunt, ut constat ex *Ursino dicta part. 3. quest. 1. art. 4.* aut mulier est absens, & ignara, ita incertus sit consensus, vel dissentis, & pariter verior videtur negativa, quia tunc dicitur mulier dotata quantum ad virum, sed non quantum ad seipsam, *Hern. d. c. 1. num. 24.* quem ceteri sequuntur congenti per *Ursin. ubi supra, art. 3. Apont. d. consil. 10. num. 2.* de *Marin. d. cap. 126. num. 37. Bottiglier. d. theore. 108. num. 19.* & ex *forensibus Sura. consil. 457. num. 43. & seqq.* aut scivit, & tacuit, ita incertus remaneat ejus consensus, vel dissentis, & pariter *Hernia d. num. 24.* sublineat partes primogenita pro exclusionis praedicti, & hanc sequuntur *Sura. Apont. & Marin. loc. cit.* & hanc verior videtur, quicquid ex *Blasio*, & *Cumia* teneant *Bottiglier. ubi supra, n. 33.* & *Ursin. eadem q. 1. art. 5. num. 20.* quia tractatur de materia satis odiosa, & praedicta, in qua juris regulae ex solo silentio praedictum non inferunt.

Soluta vero dici potest dos ad hunc effectum, quamvis de solutione effectiva non consistit, in pulchro casu posit per *Herniam in Constit. ut de successionibus, verbo conjugata*, quem sequuntur *Bottiglier. d. theore. 108. n. 25.* & de *Marin. d. resol. 126. num. 39.* qui alios referunt, ut scilicet cesset necessitas solutionis ex beneficio compensationis, quia fiat inter viros quaedam mulierum compensatio, accipiendo quilibet in uxorem forem alterius cum eadem dote constituta, dummodo tamen huic actui accedat filia primogenita consensus, qui si requiritur in actu solutionis verae, multo magis in hac ficta.

Excluditur item dotata a successione dotantis, non aliorum, etiam si in istos bona obvenierint ab eis, qui dotant, quia licet aliis paterna, attamen postmodum effectum fraterne, ex deductis per *Marcan. d. disp. 6. num. 22. & 23.* ubi quod per pragmaticam primam de *seu. vulgo* nuncupatam *Filingeria*, sublate fuerint antequam quaestiones. De istis tantum ex facti circumstantiis opus fuit agere, & videre, ut requiritur satisfieret, de aliis ad materiam spectantibus agunt allegati, praesertim de *Marin. d. resol. 126. Camill. de Medic. consil. 61. Fab. de Ann. consil. 8. Ursin. part. 3. q. 1. per plures articulos.*

Cedere possit etiam opportuna quaestio, an primogenita nupta, & dotata competere valeat restitutio in integrum adversus huiusmodi actum adeo praedictalem, sed super hoc (de quo in praesenti inspicere non oportebat) videri possunt deducta in *tit. de Matrimonio in una Avenionensis*, & aliqua ad materiam apud *Sura. consil. 457.* ubi quod non intrat constitutio, si filia data sit fidem feudum in dotem, licet actus esset nullus, quia ex hoc excluditur voluntas, & aliis fieri possit fraus nolenti, &c.

S U M M A R I U M.

- 1 Quod hoc materia sit rara in praxi.
- 2 An ista lex exorbitet a jure communi civili.

3 An a jure communi feudalis.

4 De ratione, cui eadem lex est innixa.

5 De casu, quo primogenita nupta statim ante factum matrimonium successione feudi, sed non integra respectu secundogenita.

ANNO. ADDISC. XIV.

Materia hujus discursus super lege particulari regnum utriusque Siciliae, quae de tempore ejus editionis, unum, & idem regnum constituebant, videtur hodie in praxi quodammodo idealis, quoniam quando filiae primogenitae Baronum, vel Magnatum maritantur, ad hanc legem tanquam notoriam reflecti solet, atque super ejus dispositione expresse provideri, adeo tot quaestiones, vel casuum ponderationes, quae sunt per Doctores relatos in *discursu*, & per alios relatos per elaboratum modernum de *Luca in addit. ad Franch. decis. 328.* continere videntur potius ornatum materiam in abstracto, cum nullum, vel nihil rarum sit concretum.

In eo autem assumpto, cum quo communiter proceditur, circa hujus legis exorbitantiam a jure communi, unde propterea perique adhibent terminos generales, quos habemus in materia statutorum, & legum particularium exorbitantium a jure communi super eorum stricta interpretatione, & non comprehensione casuum mixtorum, dignoscitur videtur consistere aequivoce, vel simplicitate, quoniam iuxta sepius enunciatam historiam legalem, praesertim *disc. 1. de servit.* de tempore, quo ista lex prodiiit, jus civile Romanorum, quod commune dicebimus, utpote de recenti casualiter inventum, atque vix in Etruria luci proditum, ubi usque receptum, proflux ignotum erat his regionibus, in quibus a duobus saeculis ista, vel parum plus, haberi coepit pro jure communi, ac ulterius istud jus civile non cognovit feuda, neque de iis agit, ideoque sine fundamento dicitur, quod a jure communi exorbitent.

Minusque ista exorbitantia adesse dicitur respectu juris communis feudorum, quoniam attento tempore, quo ista lex prodiiit, incertum est, an consuetudines feudales, quae in Lombardia initium habuerunt, atque privata auctoritate per Gerardum, & Ubertum in scripturam redactae fuerunt, essent in his regionibus receptae pro jure communi, nimirum probabilis est negativa, quoniam licet Regnicola passim illas adhiberent, ut etiam adhibent leges Romanorum, attamen omnes agnoscunt antiquissimum, quini-um evangelistam feudorum Andream de *Hernia*, qui scripsit post longa tempora, dum ista lex edita fuit per Imperatorem Federicum; ipse vero scripsit sub Regina Joanna prima.

Ac etiam quia, ut advertitur supra, *disc. 8. & 13. & alibi pluries* iuxta d. leges, & consuetudines feudales, omnia feuda erant dividua ad formam, quae dicitur Longobardorum, unde propterea eadem leges non cognoverunt formam individuiam Francorum, neque prerogativam primogeniturae; raraque, & exorbitans est etiam apud eos successio foeminarum, unde propterea iste concursus inter primogenitam, & secundogenitam, ob singularem, & individuum successione, derivare videtur potius a quadam ista Regionum consuetudine particulari, quam eorumdem Regnorum legi particulari, ita interpretari, vel moderari voluit, ideoque non videtur, ubi nam hac odibilitas, & exorbitantia a jure communi, pedes figat.

Quinimo, ut in hoc eodem discursu advertitur, rationabilitatem potius, quam irrationabilitatem, ista lex re- dolere videtur, quoniam filia nupta jam exivit a paterna domo, & usque transivit in illam viri, atque ita quodammodo ex quodam vii extranea effecta est. & converso autem in nupta, si in capillo remanet in domo patris tanquam sua.

Illa etiam probabiliter ratione accedente, potissimum verò, & fortius, quando rerum status immutatus esset, quod scilicet feudatarius haberet filios masculos, vel probabiliter speraret, quando primogenitam nupti tradidit, quod scilicet quando casus praebat feudatarii mortem sine masculis, magna differentia dignoscitur inter illud matrimonium, quod contrahere potest filia in nupta successit feudum, & illud, quod contraxit illa filia, quae ab hac successione extranea, vel nimium remota de tempore nuptiarum credebatur, dum ista tradi folet viro inferioris ordinis, & per consequens rationabilis est, ut in nupta more baronali, vel magnatido pro decore patris, & familiae, nubar alteri aequè Baroni, vel magnati, quam quod inferioris fortu-

nae viri, primogenitae status mutationem faciat; ideoque sola exorbitantia consistere videtur in omnimoda exclusionis, seu inhabilitatione filiae maritatae propter se- sum.

In proposito autem hujus legis, in contingencia casus, de quo in *Romana Primogenitura de Caesarinis, sub tit. de fidei. in hoc Supplem.* considerabam causam, quod si primogenita ita esset nupta, quod matrimonium non esset omnino firmum, adeo ut revera esset putativum, siue quod assumpsisset statum biguine, vel tertiarie, in qua, licet retractabili, vel perpetuo vivere declarasset, unde propterea secundogenita innupta, tanquam futura feudorum succedat in hoc statu, & cum hoc probabiliter praesupposito, ac eodem feudatario patre, vel alio majori, aliis, & magnatibus nuptis collocata sit, deindeque ipso feudatario adhuc vivente, & priusquam fiat casus successione feudorum, matrimonium primogenitae dissolutum, seu minus legitimum detegatur, aut quod ipsa mutando propositum in illo statu religioso, vel ubi amplius vivere nollet, ut hanc statum immutatio, utpote obveniens re non integra, & postquam ille magnates, magisque qualificatus visus eo statu, & in eo praesupposito matrimonium contraxit, alia inaequale, & incongruum, quod utique sequutum non esset, attendi non debeat, quodque primogenita, quae mutat statum, regulari debeat ex tempore hujus mutationis, quasi quod nunc nata esset, quodque propterea civilis secundogenita potius censenda esset, ex ibi deductis, ubi advertitur, quod *decis. 115. Capyc.* est magis communiter rejecta.

ANCONITANA FEUDI PRO COMITE LAURENTIO FERRETTO

CUM ALIIS DE FERRETTIS.

Responsum pro veritate.

An filii legitimi per subsequens matrimonium succedant in feudis.

S U M M A R I U M.

- 1 Naturales non succedunt in feudis.
- 2 Quid in legitimis per scriptum.
- 3 Quid de legitimis per subsequens matrimonium. Dis-tinguuntur plures casus.

D I S C. XV.

Posidentibus Ferrettis Castrum Ferretti nuncupatum jure feudi dividui ad formam juris Longobardorum, cum *Fabritius* unus ex condominis antequam duxisset in uxorem *Laurentium*, ac ea alia honesta sui promissione futuri matrimonii procreasset *Laurentium*, per jam subsequens matrimonium legitimum, patre mortuo, orta est quaestio successione in dicto feudo, ad quam alii agnati dictum *Laurentium* admittere recusabant, unde de super ex illius parte consilius, praesuppositis sufficientibus matrimonii, & filiationis probationibus, utpote bene conclude-ribus, quatenus pertinet ad punctum successione feudi, an scilicet filius legitimus per subsequens matrimonium in eo succedat, respondi planam esse affirmativam.

Non dubitatur enim naturales tantum esse inaequales successione feudorum, ut late usque ad nauseam colligit *Giamb. de success. feud. §. 1. q. 1. n. 1. & seqq.* ubi multipliciter ampliat, & *num. 21. & 22.* in duobus casibus limitat; prout etiam in legitimis per scriptum eadem regula procedit; quoties agitur de concursu cum agnatis descendentibus, vel transversalibus ex legitimo matrimonio procreatis, ac per lineam legitimam, & naturalem absque mixtura spuri- tatis descendentibus a primo acquiretor feudi, quod sit patris, & providentis, vel mixtum, secus autem si mere hereditarium; vel ubi cessantibus agnatis, solus consanguineus est cum domino, quibus duobus ultimis casibus legitimis admittuntur, praesertim ubi non de simplici dispensatione, sed de vera legitimatione tractatur ad eadem feuda, ex plenè in materia deductis per *Ursinum in tract. de success. feudor. part. 1. q. 3. art. 1. & seqq.* ubi plures in proposito excitat quaestiones, & *Rot. dec. 100. part. 5. rec.* ubi naturales legitimi admittuntur ad hanc successione.

Quod etiam firmatur in *Romana fideicommissi 21. Junii 1652. & 24. Martii 1653.* coram *Vesepio*, quorum prima est *283. part. 1. recent.* & de qua causa habetur *sub tit. de fideicommiss. pro creditoribus Fratrum de Ursinis Montis Rotundi*, cum sola quaestio cadere solet, ubi cessantibus om- nibus

inibus agnatis legitimis masculini sexus, concursum esset inter masculinum legitimatum, & feminam legitimam, de quo idem Ursinus d. par. 1. q. 2.

3 Sed ubi agitur de legitimis per subsequens matrimonium, ita ut concurrant omnia ad id de jure requisita, tunc nodosa questio esse solet, quod formula investitura cantat pro filiis, & descendentibus legitimis natis, siue legitime procreatis, an scilicet legitimatio per subsequens matrimonium ita retrotrahatur, ut hujusmodi legitimatum censeri faciat ex eodem matrimonio legitimum natum, siue procreatum, ad effectum successionis, tam feudorum, quam majoratum, & fideicommissorum, ad quæ vocatio cum hujusmodi formula concepta sit.

In quo articulo, affirmativam in specialibus terminis feudorum tenent plures diligenter congesti per Giovannoni, conf. 59. n. 45. & seq. lib. 1. ubi ferè omnes cupulat, & tam respectu feudorum, quam fideicommissorum, & majoratum, latè hinc inde opiniones, & fundamenta deducit Ursinus d. par. 1. q. 4. art. 2. ubi affirmativam ex ista dicit veriorum, nisi verba sint satis stricta, legitimam conceptionem, vel natiuitatem postulant, quo casu veritas, ac voluntas disponentis est attendenda, ut etiam in terminis fideicommissorum firmatur per Rot. dec. 105. par. 9. recent. & admittitur apud Orthob. dec. 52.

Cessante vero hujusmodi restrictione, quia nempe investitura concepta sit pro filiis, & descendentibus simpliciter, etiam si addatur verbum, *legitimis*, absque tamen dicto adjecto legitime natiuitatis, vel procreationis, tunc absolutum est legitimatum suffragari, ex plenè deduct. per eundem Ursinum d. par. 1. q. 4. art. 1. ubi ferè omnium Nationum auctoritates, & iudicialia cumulat frustra transcribenda, solumque in articulis sequentibus excitat questionem, ubi matrimonium contractum esset in articulo mortis cum suspitione fraudis, vel ubi ageretur de feudo individuo juris Francorum, jure primogenituræ uni tantum deferendo, & agatur de concursu inter primogenitum ita legitimatum, & secundogenitum de eodem, vel altero matrimonio in ejus constantia verè procreatum, de quibus in presenti non opus, quia tractabatur de feudo dividuo juris Longobardorum, ad quod omnes capaces absque discretionem ætatis admittuntur; & matrimonium de tempore sanitatis, ac multo ante patris mortem contractum supponebatur.

Et de successione hujusmodi sic legitimatorum in feudis Rotam Reatinam Casprium 3. Julii 1651. coram Dunozeto, unde propterea dicebam hunc punctum nullam habere difficultatem, firmo tamen remanente dicto præsupposito bene probate situationis, & matrimonii, quorum utrumque supponebatur per agnatos controverti, & in his probationibus respondi esse principaliter insitendum; cumque illa sequitur essent, audivi dictum Laurentium ad hujusmodi successionem fuisse admittum.

S U M M A R I U M.

- 1 De materia legitimatis per scriptum.
- 2 Quod eadem materia sit nimium rava in praxi, quoad feuda vera, & propria.
- 3 De legitimatis per subsequens matrimonium.

ANNOT. AD DISC. XV.

1 A D materiam habilitationis naturalium in successione feudorum cum legitimatione per scriptum, re non integra, vel alias in præjudicium legitimi agnati, cui alias successio debita esset, conferunt que habentur disc. 148. de Regal. & disc. 68. & 69. de fideicommissis, & pleraque ad hanc materiam adveniunt Revereri, & Martin. dec. 118. & 1205. Castil. lib. 4. controvers. 31. & lib. 5. controvers. 75. Amyaden, de syl. Datar. cap. 15. numer. 24. Royas de incompatibil. par. 1. cap. 6. §. 6. nimirum tamen rari in praxi videntur casus hujusmodi controversie successionis naturalium in feudis veris, & rectis, cum jurisdictione, & imperio in vassallos, quæ baronalem, vel magnatium qualitatem redeolant, & ad quam feudorum speciem ista particulariter hodie redacta videntur, adeo ut feudatarii dici valeant milites primi ordinis Principis supremi, consuetudines nobilitatis, seu baronagium illius principatus, dum alia feuda rustica, & ignobilia, quæ juxta mores Lombardie, & aliarum Provinciarum Status Ecclesiastici, consistunt in prædiis, de bonis de sui natura privatis, nuncupationem feudalem potius, quam naturam de facto redolere videntur, ut supra, disc. 11. & in aliis.

2 In isto autem casu prædicto legitimatus per subsequens ma-

rimonium obtinuit jam insinuatam successionem, non quidem concorditer, sed ex iudicio Camer. 16. Junii 1659. coram Salvato, & de ista legitimatone naturalium per subsequens matrimonium, an & quando attendenda veniat ac valeat, necne, agitur in Topien. de fideicommissis disc. 161. cum ibi dicta conferant ad rem.

V E N U S I N A

S E U. &c.

S U C C E S S I O N I S F E U D O R U M PRO PRINCIPE JOANNE BAPTISTA LUDOVISIO.

Discursus in Congressu pro directione.

An, & quando milites Sancti Joannis Hierosolymitani, vel aliarum militiarum hujusmodi, sint capaces successionis, & retentionis feudorum, & an hæc sint incompatibilia cum Prioratibus, seu Commendis militaribus; & quid de Clericis Sæcularibus, vel Novitiis Regularibus præsertim in Regno Neapolitano, & quatenus feudum deferatur Novitio, vel Clerico in minoribus existentem in statu retrahibili, sed adhuc indeterminato, an unum, vel alterum statum eligere velit, qualis prodita sit cautela præjudiciorum præservativa.

S U M M A R I U M.

- 1 Casus questionis.
- 2 An milites S. Joannis Hierosolymitani, vel aliarum militiarum Ecclesiasticarum professores sint capaces successionis feudorum.
- 3 Questio procedit in militibus professis, non autem in novitiis.
- 4 Quid in Regno Neapolitano, an Novitii, vel Clerici in Minoribus sint illorum feudorum capaces, & distinguuntur plures casus.
- 5 De cautela adhibenda per Novitios, vel Clericos in minoribus indeterminatos circa status mutationem.
- 6 An milites Hierosolymitani per Regem dispensati ad acquisitionem, & retentionem feudorum retineant Commendas, & Prioratus Religionis.

D I S C. XVI.

C Um per obitum Principis Nicolai Ludovisi in Insula Sardinia, ubi Proregis, Capitanei Generalis, ac etiam Summi Moderatis Classis maritimæ officia exercebat, aperta esset successio, tam feudi Imperialis Principatus Plumbini, quam etiam plurimum feudorum in Regno Neapolitano, eademque sub Statu, & Principatu Venusino, ad favorem Joannis Baptistæ unigeniti masculi, qui ex Indulto Apostolico Innocentii X. Principis Paphillæ ejus matris patrui, utique ab infantia creatus fuerat miles S. Joannis Hierosolymitani, & etiam provivus de Prioratu Capuæ ejusdem Ordinis; hinc antequam didicimus feudorum, & Principatum possessionem adipisceretur, excitata fuit difficultas, an dicta militaris qualitas sibi obstat in eorum affectione cum retentione dicti Prioratus Ecclesiastici, unde habito desuper congressu, ego, cui incumbere primò loqui, tanquam inter congregatos juniores, ac etiam tanquam principaliter subsistentem pondus negotiorum istius domus, dicebam distinguendum esse discursum in duas inspectiones, quarum prima erat super capacitate succedendi, retinendi militiam, & quatenus Princeps prædictus continuare vellet in dicto statu militari, an esset capax successionis, & retentionis feudorum; altera super incompatibilitate, vel compatibilitate dictorum feudorum cum Prioratu Capuano, tanquam Beneficio Ecclesiastico; ad effectum inspicendi, an per affectionem incompatibilium, ille vacaret, vel ne.

Primam inspectionem subdistinguebam inter feudum Imperiale Plumbini, & feuda Principatus Venusini in Regno Neapolitano; quoad primum, mea sententia erat, nullam versari difficultatem, proindeque illico agnoscendum esse successionem, atque adipiscendum possessionem, prout ceteris approbantibus effectuatam fuit. Disputant enim feudatarii, an hujusmodi milites Hierosolymitani, vel aliarum similium Ecclesiasticarum militiarum professores sint capaces suc-

cessionis, & retentionis feudorum, atque ex Baldo, quem utraque secta in auctorem allegare solet, in diversas transeunt sententias, ut præ cæteris liquet ex Rosental. cap. 7. concl. 30. n. 3. & seq. ubi relata utraque opinio, subdubius remanere videtur, & plenius Bammacar. qui utriusque sententiæ auctores, ac rationes, & fundamenta ex professo refert, & expedit in cap. qui Clericus qu. 2. atque ex eo (a quo satis mutavit) Ursinus de success. feud. p. 1. q. 9. art. 4. sed quicquid sit, & qualis earum esset magis communis, & recepta, qualis forte videtur negativa, ex potissima ratione stabilitorem hujus Religionis prohibentium ejus professoribus militare servitium præstare Principibus laicis in bello eum fidelibus, quod repugnare videtur feudo obliganti ad servitium, & fidelitatem, licet nervosè affirmativam tueatur Spada conf. 59. lib. 1. ubi responderet Menoch. Riminal. jun. & aliis contrarium sentientibus; Gratian. disc. 860. m. 6. sed veris deferendum videtur observantia.

Istius tamen questionis veram decisionem indagandi, nullam dicebam fuisse necessitatem, quoniam illa procedit in militibus professis, qui jam perpetuo, & irrevocabili additi sunt Religioni, ejusque statutorum observantiam promiserunt, ac vota ediderunt, ut clarè præsupponitur per Apont. de potest. Proreg. rit. de assens. regni, §. 4. n. 9. Bammacar. loc. cit. n. 34. & 41. Ursinus & Spadubi supra, & omnes, secus autem in non professis, quavis habitum suscepissent, ita ut novitii dici valeant; quicquid enim sit, an isti dicantur Ecclesiastici, vel seculares, ad effectum immunitatis fori, vel onerum laicalium, in quo Doctores variant, certum tamen est, eos non esse Religiosos, neque contraxisse illam incapacitatem, quæ per professionem in Religione contrahitur, ut quotidianum habemus in materia factionis testamenti cum similibus.

Et in specialibus terminis capacitas feudi in novitio, ex Itern. in cap. 1. ubi etiam Afflic. de milite Vassallo, & aliis Ursinus d. par. 1. qu. 9. art. 2. ex num. 12. Bammacar. in d. cap. qui Clericus ex n. 52. de Martin. res. 120. par. 1. Petra super ritu septimo Vicarie num. 18. qui omnes loquuntur in terminis clarioribus feudorum Regni Neapolitani, ubi respectu militum professorum hodie dici potest casus indubitatus, non admittens amplius questionem circa incapacitatem, nisi accedat Regis dispensatio, quandoque concedi solita, ut infra.

His stantibus, idem dicendum esse in feudis Regni Neapolitani subjugantibus aliis, tum ex identitate rationis, tum etiam quia ex allegatis, idem Regni colæ id firmant ferè sine contradictione, verum ego difficultatem habebam, meaque sententia erat, abstinendum fore ab agnitione hujusmodi successionis, quæ utpote cum qualitate hereditaria illis feudis annexa, fieri dicitur mediante additione hereditatis coram Jure, ubi ibi dicitur præambulum, dum ob non oppositionem alterius proximi successoris potiri poteramus beneficio temporis ob terminum concessum à jure per annum, & diem tam ad determinandum, quid expediret, quam fortius ad effectum obtinendi Regiam dispensationem his militibus, ut infra, concedi solitam.

Tres etenim casus in proposito distinctè considerandos esse dicebam, primus est, an milites sint capaces successionis feudorum, quæ de novo aperiuntur, ita ut factio illius casus, habeantur pro non extantibus, atque non expectato, fiat locus successioni ad favorem remotioris, vel devolutoi, nisi ad dominum directum, & ad hunc effectum bene intrabit dicta distinctio inter professos, & non professos; alter, ubi quis possidet feudum jam alias in statu capaci agnitionem, deinde verò ingreditur istam militiam, vel aliam Religionem, unde inter quæstio, an illud amittat, ita ut domino proximior agnatus capax aperiatur, & tunc pariter intrat eadem distinctio, quod scilicet per solam professionem hujusmodi effectus resultat, nisi Regia dispensatio accedat, quæ etiam in præcedenti suffragatur, ex deductis per Martin. res. 46. lib. 2. ubi disputat de potestate Principis super derogatione juris tertii, cui per hujusmodi dispensationes præfessionem habemus, & durante novitatu, cum ad effectum privationis requiratur fas omniò contrarius, quare non nisi per professionem cum votorum emissionem contrahitur.

Tertius demum est, quando feudum de novo aperitur ad favorem primogeniti, vel alterius proximioris agnati, qui tunc reperitur, vel Clericus secularis in minoribus, vel novitius aliusque Religiosis, & tunc licet ille status tanquam retrahibilis non omnino inhabilitat ad successionem, attamen ob incapacitatem Clericorum, & personarum

Ecclesiasticarum exercendi jurisdictionem in Regno Neapolitano, ex deductis per Martin. res. 46. lib. 2. & Ursinus d. par. 1. q. 9. art. 1. non solet iste proximus successor admitti ad præambulum, quo mediante, & non alias feudorum possessio obtineatur, nisi dimittat Clericatum, vel habitum Regularem, atque se purum laicum declarat, & sic hujusmodi diversus status, quavis retrahibilis, causat impedimentum in ipso ingressu, seu affectione, quod oportet removere, atque ad hunc effectum subdistinguebam, ut supra istam inspectionem inter feudum Imperiale Plumbini, & ista Regni Neapolitani, habentia istas peculiarias rationes, in altero non obstantes.

Quando autem ille, cui delata est feudal successio, reperitur in dicto statu retrahibili, adhuc tamen indeterminatus, qualem ex duobus eligere velit, tunc aut ad effectum proximior successoris, qui se opponat, & ad successionem aspiret, aut non adest, vel si adest non curat, neque se opponit, ita ut sit solum interesse domini directi: isto secundo casu gaudeat potest termino legali per annum, & diem ad deliberandum, quo tempore durante quavis feudum vacet, dominus prætereundum non potest devolutionem, quæ raro, vel nunquam ex hujusmodi causa in feudis Regni prædicti nuncupata habetur, vel quia de facili adversus hujusmodi moram exculpationes admittuntur, ex plenè deductis per Apont. dec. 1. & alios, vel quia in Regno prædicto istius moræ pœnæ sit solutio relevi duplicati rigorose exigi solita, ad quam evitandam hujusmodi moræ casus dari non solet.

Ubi autem contentio est cum alio proximè successore, tunc recurrit solet ad Proregem, qui cum suo Collaterali Consilio concedit proximo successoris, in dicto diverso statu existentis, ac indeterminato, competentem terminum, intra quem oppositor non admittatur, sed integrum est determinare, & succedere, juxta cautelam relatum per Ann. al. 98. Bammacar. loc. cit. n. 76. de Martin. res. 120. in fine, qui terminus juxta observantiam esse solet sex mensium, nisi major prorogatio ab ipso Rege obtineatur, quod etiam habetur deductum in Venafens. hoc eod. tit. occasione aperte successionis illorum feudorum ad favorem Pauli, tunc Abbatis, nunc Cardinalis Sabelli Primogeniti, & hec quoad impedimenta, quæ respectu Principatus Venusini militabant ex parte Regis, seu Regionum Officialium, in acquisitione, seu admissione ad succedendum, ad quem effectum nil suffragari poterat dispensatio Apostolica per aliquos ex congregatis alioquin doctos, has materias non multum praticantes, motivata.

Quatenus verò, obtenta Regia dispensatione, dictum impedimentum superari contingeret, ita ut Princeps prædictus admittetur ad hujusmodi successionem, non obstante, quod dictum habitum militarem, ejusque Prioratus, & Commendas retineret, an scilicet per affectionem hujusmodi feudorum, tanquam incompatibilium, Prioratus prædictus vacaret, & tunc de hoc probabiliter timendum non esse credebam, quoniam, licet feudum in feudis veris, & rectis dubitent, attamen apud Canonistas, & Ecclesiasticos, magis communis, & recepta opinio est, Clericos aliosque Ecclesiasticos esse capaces successionis feudorum, ex plenè discursu per Fagnan. in cap. qui Ecclesiarius, num. 58. cum seq. de Constit. Spad. d. conf. 59. lib. 1. apud quos habentur concordantes, de quibus etiam in Massanen. Casorum hoc eod. tit. neque dicebam probabiliter dari debere casum, quod ex parte Religionis hujusmodi obiecto fieret, quia ejus favor & privilegium potius est, suos milites, & Commendatarios feuda cum jurisdictione in alienis Principibus possidere, ita etiam docente observantia, tum generali, quia plures Prioratus, & Commende possident feuda cum jurisdictione Baronali, ut sunt præsertim Prioratus Sancti Stephani possidens Terras Putiniani, & Fasani, & Prioratus Baroli possidens Terram Alveronæ in Epulia, ille Sanctæ Euphemie in Calabria, & in Hispania Prioratus Castellæ, de quo in Tolerana Jurisdictionis, sub tit. de jurisd. & quamplures alii frequenter, tum quia ubi milites professi Regiam dispensationem obtinuerunt succedendi in feudis, siue jilla acquirendi, nunquam Religio id agere tulit, neque se opposuit, vel id reputavit impedimento possessoribus, ne Prioratus, Bajulatus, & Commendas obtinerent.

Licet enim hujusmodi feudorum agnitione importare dicatur qualitatem militarem erga dominum, quod repugnat ejusdem Religionis stabilitatis prohibentibus, ne ejus milites aliorum Principum servitio se addicant, & ex qua potissimum ratione militum professorum incapacitas ut su-